

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องระยะทางทางสังคมในภาคใต้ของประเทศไทยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างประชากรคือ นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 - 4 ภาคปกติ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 452 คน โดยตั้งสมมติฐานไว้ 4 ประการ คือ

1. นักศึกษาเพศหญิงของมหาวิทยาลัยทั้งสองแห่ง จะมีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อกลุ่มชน 32 กลุ่ม เป็นระยะทางที่ไกลกว่านักศึกษาเพศชาย
2. นักศึกษาจากภาคใต้จะมีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อคนที่นับถือศาสนาพุทธ และต่อคนที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นระยะทางไกลเคียงกัน
3. นักศึกษาน่าจะมีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อญี่ปุ่น และอเมริกัน เป็นระยะทางที่ไกลกว่าที่นักศึกษาเคยมีระยะทางสังคมกับชนสองกลุ่มนี้ในอดีต
4. นักศึกษาน่าจะมีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อเขมร และเวียดนามเป็นระยะทางที่ไกลกว่าที่นักศึกษาเคยมีระยะทางทางสังคมกับชนสองกลุ่มนี้ในอดีต

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีเหตุผลในการเลือกคบหาสมาคมติดต่อกับสัมพันธ์กับบุคคลอื่นต่าง ๆ กัน เหตุผลที่สำคัญตามลำดับคือ ความพอใจในนิสัยทั่วไปของผู้ที่นักศึกษาต้องการติดต่อกับ 94 % ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ที่นักศึกษาได้รับจากบุคคลผู้นั้น 53.55 % ความเข้าใจด้วยการใช้ภาษาสื่อสารชนิกเดียวกัน 42.66 % ความนิยมในกิจกรรมและการทำงานประเภทเดียวกัน 41.11 และ 39.33 % ตามลำดับ

ในค่านความรู้สึกมนุษยสัมพันธ์ต่อกลุ่มชน 32 กลุ่มนั้น นักศึกษามีระยะทางทางสังคมต่อกลุ่มพุทธศาสนิกชนในไกลที่สุด ค่า S.C.D. = 1.2 รองลงมาคือ กลุ่มคริสตศาสนิกชน S.C.D. = 2.2 มุสลิม S.C.D. = 2.2 ชาวเขาในประเทศไทย S.C.D. = 2.2 อังกฤษ S.C.D. = 2.5 และออสเตรเลีย S.C.D. = 2.5 ตามลำดับ ส่วนกลุ่มชนที่นักศึกษามีระยะทางทางสังคมไกลที่สุดคือ เวียดนาม S.C.D. = 4.3 รัสเซีย S.C.D. = 4.2 และเขมร S.C.D. = 4.2

การวิจัยเพื่อพิสูจน์สมมติฐานนั้น ปรากฏว่า

นักศึกษาเพศหญิงมีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อกลุ่มชนแต่ละกลุ่ม และต่อกลุ่มชน 32 กลุ่มโดยส่วนรวม เป็นระยะทางที่ไกลกว่านักศึกษาเพศชาย สอดคล้องกับสมมติฐาน ความมีนัยสำคัญที่ระดับ .10

นักศึกษาจากภาคใต้มีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อคนที่นับถือศาสนาพุทธ ไกลกว่าต่อคนที่นับถือศาสนาอิสลาม ความแตกต่างของค่า S.C.D. มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

นักศึกษามีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อญี่ปุ่นและอเมริกัน เป็นระยะทางที่ไกลกว่าที่นักศึกษาเคยมีระยะทางทางสังคมกับชนสองกลุ่มนี้ในอดีต ซึ่งทำการวิจัยเมื่อปี พ.ศ. 2508 โดย ดร. โคนาล โอ. โคลิด สอดคล้องกับสมมติฐาน โดยเปรียบเทียบลำดับและค่า S.C.D. คือ ญี่ปุ่น จากลำดับที่ 2 มาเป็น 9 S.C.D. จาก 1.8 มาเป็น 2.9 และอเมริกัน จากลำดับที่ 4 มาเป็น 14 S.C.D. จาก 1.8 มาเป็น 3.1 เหตุผลเนื่องมาจาก ปัจจุบันภาพพจน์ของญี่ปุ่นและอเมริกันในสายตาของคนไทยเปลี่ยนแปลงไปมาก คนไทยมองญี่ปุ่นว่าเป็นผู้รุกรานทางเศรษฐกิจ และมองอเมริกันในฐานะผู้นำของลัทธิจักรวรรดินิยมที่หวังผลประโยชน์มหาศาลจากประเทศกึ่งพัฒนาที่ตนให้ความช่วยเหลืออยู่

นักศึกษามีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อเขมร เป็นระยะทางที่ไกลกว่าที่นักศึกษาคณะเคมีมีระยะทางทางสังคมกับชนกลุ่มนี้ในอดีตที่วิจัยโดย โคกิล สอดคล้องกับสมมติฐาน โดยพิจารณาเปรียบเทียบค่า S.C.D. จาก 4.7 มาเป็น 4.2 เหตุผลก็คือ เจาสีหนู ผู้นำของเขมรที่คนไทยเคยเกลียดชังสูญเสียอำนาจให้แก่เขมรแดงแล้ว และปัจจุบันเขมรก็มีฐานะเป็นเพียงประเทศกึ่งพัฒนาเล็ก ๆ ประเทศหนึ่งในเอเชียอาคเนย์ ต้องใช้เวลาฟื้นฟูประเทศอีกนาน ส่วนความสัมพันธ์ทางสังคมที่นักศึกษามีต่อเวียคนามั้น ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เพราะระยะทางทางสังคมไกลขึ้นกว่าในอดีตที่โคกิลวิจัยไว้ กล่าวคือ จากลำดับที่ 19 มาเป็น 32 และ S.C.D. จาก 3.1 มาเป็น 4.3 ทั้งนี้เพราะข่าวสาร รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับปัญหาฉนวนอพยพรุนแรงมากขึ้นทุกที โดยเฉพาะอย่างยิ่งตลอดระยะเวลาปี ถึงปลายปี 2519 ซึ่งเป็นช่วงเวลาเก็บข้อมูลพหุคูณ ประกอบกับเป็นระยะที่เวียคนามได้ปราชัยต่อเวียคนามเหนือ ทำให้เวียคนามกลายเป็นประเทศเดียว และมีการปกครองด้วยลัทธิคอมมิวนิสต์ซึ่งคนไทยเกรงกลัวและเกลียดชังอยู่มาก

การวิเคราะห์ตัวแปรกำหนดอื่น ๆ พบว่า

อายุ นักศึกษาที่มีอายุมากกว่า 22 ปีขึ้นไป มีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อกลุ่มชน 32 กลุ่ม ไกลกว่านักศึกษาที่อายุ 20 - 22 ปี และนักศึกษาที่อายุ 17-19 ปี มีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อกลุ่มชน 32 กลุ่ม ไกลที่สุด

ชั้นการศึกษา นักศึกษาปีที่ 1 มีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อกลุ่มชน 32 กลุ่ม ไกลที่สุด รองลงมาตามลำดับคือ นักศึกษาปีที่ 4 นักศึกษาปีที่ 2 และนักศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อกลุ่มชน 32 กลุ่ม ไกลที่สุด

ศาสนา นักศึกษาส่วนมากนับถือศาสนาตามบิดา นักศึกษาที่นับถือศาสนาพุทธ มีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อกลุ่มชน 32 กลุ่ม ไกลกว่าที่นักศึกษามุสลิมมี

ผู้มีอิทธิพลทางเศรษฐกิจในครอบครัว นักศึกษาจากครอบครัวที่บิดาและมารดา
มีอิทธิพลทางเศรษฐกิจในครอบครัวเท่า ๆ กัน มีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อกลุ่มชน 32
กลุ่ม ไกลที่สุด รองลงมาคือ นักศึกษาที่บิดามีอิทธิพลทางเศรษฐกิจในครอบครัว และ
นักศึกษามารดามีอิทธิพลทางเศรษฐกิจในครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อกลุ่มชน
32 กลุ่ม ไกลที่สุด

ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว นักศึกษาครอบครัวที่มีรายได้สูงมาก
มีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อกลุ่มชน 32 กลุ่ม ไกลมาก นักศึกษาจากครอบครัวที่มีราย
ได้ปานกลางและรายได้ค่อนข้างต่ำ มีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อกลุ่มชน 32 กลุ่ม
เฉลี่ยไกลเคียงกัน

การศึกษาและอาชีพของบิดา นักศึกษาที่บิดามีการศึกษาระดับประถมศึกษา
ตอนต้นและตอนปลาย มีอาชีพประเภทงานส่วนตัว มีเป็นจำนวนมากที่สุด ค่า
S.C.D. ของแต่ละกลุ่มการศึกษาและอาชีพจึงไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้

การศึกษาและอาชีพของมารดา นักศึกษาที่มารดามีการศึกษาระดับประถม
ศึกษาตอนต้น และตอนปลาย มีอาชีพประเภทงานส่วนตัว มีเป็นจำนวนมากที่สุด
ค่า S.C.D. ของแต่ละกลุ่มการศึกษาและอาชีพ จึงไม่สามารถนำมาเปรียบเทียบ
กันได้ เมื่อเปรียบเทียบความสัมพันธ์ทางสังคมของนักศึกษามารดามีการศึกษาระดับ
ประถมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย อาชีพส่วนตัว กับนักศึกษามีบิดามีการศึกษาระดับ
ประถมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย อาชีพส่วนตัว เช่นกันแล้ว พบว่าค่า S.C.D.
ไกลเคียงกัน

การอยู่หอพักและไม่อยู่หอพัก นักศึกษาที่อยู่หอพักมีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อ
กลุ่มชน 32 กลุ่ม ไกลกว่านักศึกษาที่ไม่อยู่หอพัก

การมีเพื่อนต่างศาสนาและไม่มีเพื่อนต่างศาสนา นักศึกษาที่มีเพื่อนต่าง
ศาสนามีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อกลุ่มชน 32 กลุ่ม ไกลกว่านักศึกษาที่ไม่มีเพื่อนต่าง
ศาสนา

ภูมิลาเนา นักศึกษาจากภาคกลาง มีความสัมพันธ์ทางสังคมต่อกลุ่มชน
32 กลุ่ม โกลมากที่สุด รองลงมาคือ นักศึกษาจากภาคเหนือ นักศึกษาจากภาคใต้
และนักศึกษาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับ

ขอเสนอแนะ

1. เนื่องจากมาตรการระยะทางทางสังคมที่นำมาใช้วัดทัศนคติในการวิจัย
ครั้งนี้ เป็นมาตรการที่คิดใช้ขึ้นเหมาะสมกับคนอเมริกัน ดังนั้นเมื่อนำมาใช้วัดทัศนคติ
กับคนไทย ซึ่งต่างวัฒนธรรมกับอเมริกัน จึงอาจไม่เหมาะสม (invalid) หรือ
มีปัญหาบางประการขึ้นได้ เช่น การจัดลำดับ ระดับความรู้สึก 8 ระดับ ในสังคม
วัฒนธรรมหนึ่ง ๆ อาจเรียงลำดับต่างกัน ฉะนั้นในการวิจัยต่อไปควรจะได้ทดสอบ
ความต่อเนื่องกันทางจิตวิทยา (continuum) เสียก่อน
2. กลุ่มชนที่กำหนดให้ในแบบสอบถามควรเลือกกลุ่มที่มีคุณลักษณะไม่เหลื่อม
ล้ำกันในด้านเชื้อชาติ ศาสนา และภาษา มากเกินไป มิฉะนั้นจะทำให้ผู้ตอบมี
ความคิดสับสน เช่น พม่า มีคุณลักษณะเป็นทั้งคนเอเชีย, ชาวเหลือง ศาสนาพุทธ
ญี่ปุ่น มีคุณลักษณะเป็นทั้งคนเอเชีย, ชาวเหลือง แต่อาจจะนับถือศาสนาชินโต กรณี
เช่นนี้ควรแยกเป็นประเด็น ๆ ไปเพื่อให้ผู้ตอบสามารถเห็นลักษณะที่เด่นที่สุดโดยส่วน
รวมของแต่ละกลุ่มชนได้ง่ายขึ้น และไม่ควรให้เลือกระดับความรู้สึกได้มากกว่า 1
ระดับ ควบ
3. ควรมีการวิจัยระยะทางทางสังคมในภาคใต้ โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง
ประชากรที่มีอาชีพอื่น นักเรียนระดับอื่น หรือ สาขาวิชาเรียนอื่น ๆ เพื่อให้เห็น
ความแตกต่างในทัศนคติต่อมนุษย์สัมพันธ์กว้างขวางขึ้น เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้
ทำในขอบเขตจำกัด จำนวนนิสิตนักศึกษาที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เรียนในระดับ

และสาขาวิชาคล้ายคลึงใกล้เคียงกัน คือระดับปริญญาตรี และแนววิชาครู หรือ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ เหมือน ๆ กัน คุณลักษณะดังกล่าวจึงเป็นเพียงแนวทางหนึ่งที่พอจะทำให้เห็นทัศนคติที่มีต่อมนุษยสัมพันธ์เท่านั้น

4. ควรทำการวิจัยต่อเนื่องโดยศึกษาวิจัยระยะทางทางสังคมของนิสิต นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในภาคอื่น ที่เดินทางมาศึกษาในภาคใต้เป็นปีแรก และติดตามผลนักศึกษาเหล่านั้นอีกครั้งหนึ่งเมื่ออยู่ชั้นปีที่ 4 เพราะจะทำให้ทราบการเปลี่ยนแปลง และแนวโน้มของทัศนคติที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนสภาพแวดล้อม ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ

5. ควรมีการศึกษาระยะทางทางสังคมในภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้วย เพื่อนำผลการวิจัยของแต่ละภาคมาเปรียบเทียบกัน